

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 Yidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— július 19.

(Besurranók.) A függetlenségipárt kebelében valami nagy disznóságot forralnak. A párt nagyjában véve dicsőretreméltó politikai érettséggel dolgozik a nagy művön: az ex-lex romjainak eltakarításán, az átmeneti korszak feladatainak teljesítésén, hogy munkájának befejeztével elkezdje az alkotások gyümölcsöző korszakát. — Ám mozognak a párt gyanus elemei, kik a párt egységének megbontásán törekednek s új meg új kérdéseket vetnek fel, a melyekre később kerülhetne a sor, ma azonban csupán arra szolgálnak, hogy az osztrákok kedvéért — elvonassék a figyelem a nemzet létérdekeivel azonos feladatoktól. A szabadgondolkodók, kik egyik szervezetekben, a Társadalomtudományi Társulatban, választmányi taggá választják Kristóffy Józsefet, a radikálisok, a kik az aratósztrájkokra izgató lap lefoglalásában a sajtószabadság veszedelmét üvöltik, a földbírtok ellenségei, az egyházpolitika felújítói és az egész banda (nemzetiségi és nemzetközi szövetségeivel egyetemben) mind arra szolgálnak, hogy a nemzeti küzdelem egysége megosztassék és Ausztria újfent széttagolt Magyarországgal álljon szemben. — Kézelfvghatóvá teszi a veszedelmet a függetlenségi párt régi megbizhatlan és ármányos elemeinek a képviselőháza való besurranása. Eötvös Károly Budapest VII. kerületéből, Komjáthy Béla Aradról igyekszik besurranni a törvényhozásba. Nagyon bizunk a függetlenségipárt vezéreinek erejében és körültekintő bölcsességében, a midőn re-

méljük azt, hogy Kossuth és Apponyi belátnak az ármányosok veséjébe és sikerülni fog nekik a veszedelmes elemek távol-tartása.

(Boda.) Tud-e latinul a városi tanács? No ha tud, akkor fordítsa magyarra a következő híres latin distichont:

„Conturbabatur constantinopolitenses
 Innumerabilibus sollicitudinibus!”

Le tetszettek fordítani? No hát akkor tessék a verseket alkalmazni a Boda-korszakra és elküldeni — Andrassy Gyula grófnak.

(Uj szobor.) Bocskay szobra itt fog hát emelkedni az utókor példájára. Buzogány lesz a kezében, arravaló, hogy oda csapjon a tanács asztalára, valahányszor rossz tanácsot adnak... a belügyminiszternek. Bocskay neve „Bo” betűkkel kezdődik, a „Bo” da uré is. Tévedésből nehogy a Boda Dezső szobrát hozza a Budapestről a város érdemes küldöttsége, mert akkor még inkább működik a Bocskay buzogánya. Mert a történetek után nem is oly bizonyos, hogy ki népszerűbb a városházán, Bocskay, a hajdu fejedelem, vagy Boda, a kinek hajdui a debreceni magisztrátus tagjai. Egész csapat ember ment Budapestre az új szobor megtekintésére. Vagy nagyon kevés, vagy nagyon sok. Kevés, ha meggondoljuk, hogy a négyen együttvéve sem tesznek ki egy szobrászati szakértőt, sok, ha elgondoljuk, hogy mennyi napidíjjat és költséget számítanak fel olyan feladat végeztékor, a melyhez bajosan értenek. Elég lett volna a polgármes-

ter urat felküldeni (a kinek egy kis négy-szemközti ügye is fog akadni a belügyminiszterrel) és egy székesfővárosi szakértőt állítani az oldala mellé. Ilyenkor kevesebb szem... többet lás s több szakértelemmel jár.

A siker titka.

— Irta: Dr. Horváth János. —

— július 19.

A helyzet tisztult a választások által, a függetlenségi-párt többségre jutott s a tiszta 67-es párt nem fogja gátolni annak törekvéseit, míg azok törvényes téren mozognak s törvényes eszközökkel céloztatnak. Mert a tiszta 67-esek igen jól tudják, hogy a függetlenségi párt ma épp azon a ponton van, mint a 40 es évek ellenzéki pártjai 1848. március 31-én, a magyar hazatán legmomentuózusabb pillanatában. A függetlenségi-párt ma a helyzet okos felhasználásával mindent elérhet. de egy hajszálnyi félrelépés s a haza sorsa ismét ki van szolgáltatva kiszámíthatlan esélyeknek. Figyelje meg a függetlenségi párt Kossuth tanításait s vonja le belőle a következtéseket.

Kossuth ezeket mondja 1848. március 31-én: „Midőn e nemzetet saját sorsa urának látom, midőn látom, hogyha egyik-másik kedvenc eszménk nincs is még e percben biztosítva, de van lehetőség azokat kivivhatni, vissza kell borzadnom a polgárvértől; forrón óhajtom, hogy akik itt vannak s kik

Uj hajtás.

Ahogy kinyíltak a virágok
 S hogy a virultja elhullt:
 Azt gondoltam, hogy a szerelmem
 Már réges régen elmúlt!

Ahogy melletted elhaladva
 Észembe jut, hogy régen
 A te látásod boldogság volt
 A bus napokba' nekem:

Ugy érzem, mintha szívem mélyén
 Már újra szeretnélek!
 S hogy a „régi” az visszazállott
 S a gyötrő álmok véled!

S a rózsá, mely, hogy magva hullott,
 Most kihajt újra, szépen...
 Szívem szeret már, kinnal, égőn,
 Jobban, mint egykor, régen!

Szabó István.

Modern házasság.

— Irta: Molnár Gyula. —

A „Szabadság” eredeti tárcája.

Kendefi: Üljön le, Kedves Lajos.

Lajos: Köszönöm, papa.

Kendefi: Sőt, ha úgy tetszik, gyujt-son rá.

(Szivarral kínálja)

Lajos: (rágyujt) Mit kíván tőlem kedves papa?

Kendefi: Ugyyszólván semmit. Igen tisztelt atyjával már mindent rendbe hoztunk. Nincs más hátra, mint megnyugtadni a lelkiismeretemet, hogy mielőtt vémmé lenne, oly dolgokról beszélgetek önnel, a melyekről azután többé — remélem — nem lesz szükség beszélnem...

Lajos: Értem papa, rendelkezék velem.

Kendefi: Ebben a városrészben, amelyben lakunk, szeretik az intrikákat. Kedvenc foglalkozásunk, hogy pletykákat gyártunk. Különösen fölizgatja a fantáziánkat egy-egy jelentősebb hymen-hír. El tudom képzelni, hogy mikor köztudomású lett az ön és Szerén leányom eljegyzése, aznap valamennyi zsur viharos akkordok közt folyt le. Elsőben arról vitakoztak, hogy mennyit hozományt adok? másodsorban, hogy mennyit kap ön az igen tisztelt atyjától. Arra meg hiteles tanuk akadtak, hogy a leány csak szülői kényszer folytán megy nőül önhöz, mert egy szegény festőt szeret... Ön meg egy színesnőnek udvarol, a kivel a házasság megkötése után akar tulajdonképp barátságot fön-tartani. E körül egész rémtörténetké szö-vődtek, melyek szokott körutjokban végre anoniclevél alakjában hozzánk is eljutottak.

Bizonyos vagyok benne, hogy ön is kapott ilyeneket.

Lajos: (köhög) Hm... Lehet...

Kendefi: Egész halom levelet mutat-hatnék önnek, kedves Lajos, a melyek az ön biográfiájával foglalkoznak a legzsengőbb korától kezdve, bezárólag a mai napig. Mert a tegnapi napról sem hiányosak az adatok. De ne ijedjen meg. Eszem ágában sincs ilyen izetlenséggel untatni.

Lajos: (föllelékzik) Nagyon kedves.

Kendefi: Ez onnan van, mert egy pil-lanatig se kételkedtem abban, hogy ön ifju-ságának minden előjogát kimerítette. Örven-dek annak, hogy fenéki üritette az ugynevezett „élvezetek poharát”, egészen jól van így. Most aztán nyugodtan szentelheti életét komolyabb föladatoknak.

Lajos: Én is így fogtam föl, papa.

Kendefi: Éa ha mégis ide kéreitem önt... bizonyára sejtji, hogy ennek különös oka van. Egy levél akadt a többi közt, a mely szeget ütött a fejembe. Igazán nem tudom: mit tevő legyek vele. Elakartam dobni szó nélkül; de mégis aztán arra határozottam magam, hogy megmutatom önnek. Az első esetben nem lettem volna lelkiis-meretes apa; ebben a másik esetben azon-ban attól tartok, hogy kényes dilemma elé állítom, kényszeritem arra, hogy valónak ismerjen be valamit, a mi nagyon is becsület-

itt nincsenek, egyenlően érezzék e szent kötelességet" . . .

Ez az utmutatója a mostani kormánynak, de még inkább és fokozottabb mérvben a függetlenségi többségnek. A függetlenségi-párt parlamenti többsége politikai bölcsességének alfája és omegája csak az lehet, hogy ne hagyja magát felültetni s ne hagyja magát elragadni, bár számos csásos kisértésnek van és lesz kitéve.

Kossuth ilyképp jellemzé a helyzetet 1848. március 31-én: „Vannak mindenféle nemzetek, kik még pár hét ejött az abszolutizmus hívei voltak, most pedig rajtam tulmennek. S én, ki a szabadság elveiért egy életen át küzdöttem, szenvedtem, mérsékeltébb vagyok náluknál. De éppen azért hiszem, hogy szavamnak lesz némi hatása, midőn azt kérem, azt reményelem, hogy ha a nemzetben van elég erő valósággá érlelni azt, amit a papiroson bir, tartsa meg az erő ek azon nemes mérsékletét, melyben fekszik a szabadság diadala.“

Ma is igen sokan vannak, kik túlzóbbak a tulzóknál, megtámadnak mindent, gáncsolnak mindent, rágalmaznak mindent, piszkolódnak, sárral dobálóznak, a haza, az emberiség s más mindenféle hangzatos cégér alatt, pedig sem a haza, sem az emberiség nem bizta reájuk sorsát és jaj volna a hazának, az emberiségnek, ha azok volnának ügyének védői, kik lehangosabban, a leghivatottabbaknak hirdetik annak magukat.

Az 1848. évi nagy minisztériumot is a tulzók buktatták meg; az 1848. évi első magyar parlament nagy többségét, melyet épp úgy, mint a mostanit, Kossuth Lajos irányelvei és politikája hozták össze, a tulzók züllették el. Fájdalmas és keserves látni, hogy most a fölbujánzó tulzás Kossuth Lajos nevére esküszik, Kossuth Lajost idézi s a Kossuth Lajos névvel födi üzelmét, pedig Kossuth épp mérsékletre és tartózkodásra inté a nemzetet.

A nemzetnek különben már rég tisztában kellene lenni Kossuth Lajos

sal; ma minden tulzó, rendbontó, akadékoskodó Kossuth Lajosra hivatkozik anélkül, hogy valaha egy sort olvasott volna Kossuth műveiből, vagy ismerné azok tartalmát és szellemét. Mi, kik Kossuthot igyekszünk valódi nagyságában megismerni, undorral fordulunk el attól, hogy mire és miként használják föl a magyar nemzet történelmének e legnagyobb alakját.

Kossuth nem volt forradalmár, nem volt anarchista, nem volt rendbontó. Kossuth teljesen ellentéte annak, mit reáfogni s belőle kimagyarázni akarnak. Kossuth minden izében államférfi. Politikai iskolája a nemzeti jellegű megye, politikai irányát az 1789 iki francia törekvések vezeték, agitátor volt, amikor kellett, de nem internacionális általános eszmékért szállott harcra, hanem mindenkor a magyar nemzet tisztán körvonalazott igazaiért. Mérsékelt volt, mikor a politikai viszonyok azt kívánták, erélyes volt a tulzással szemben, midőn a helyzet úgy hozta magával, megtámadta a rendetlenkedő s aggatódzó parlamenti kisebbséget s volt ereje ahhoz is, hogy a zugsajtót megrendszabályozza. Kossuth élete nyílt könyv, műveit bárki elolvashatja s okulhat belőle.

A mostani kormány föltétlenül megfelel Kossuth intencióinak, míg a parlamenti többséget féltetni kell, hogy tul ló a célon, pedig épp Kossuth mondá, miképp: „a politikában nem az a legnagyobb hiba, ha az ember a célig nem megy, hanem ha a célon tul megy.“

A helyzet nehéz, a kormányférfiak föladatai súlyosak, évtizedek mulasztásait szanálni, a nemzet jelenét biztosítani s a jövőt bevezetni nem kis föladat. A mostani, 1848 óta a legképesebb s legtehetősebb kormánynak még lélegzetre sem adtak időt: már úgy általánosságban, mint egyes tagjaiban megtámadják s kiméltlenül sértegetik, mert egy varázsütésre nem tudott minden fölszigázott képzelmet és követelést kielégíteni, legtöbbször pedig oly követelmeket, melyeket maga

a mindenható Gondviselés sem tudna megfelelő módon elintézni.

Az 1848. évi tulzások ujból fölmerültek s aggasztó mód befolyásolják a kedélyeket úgy a parlamentben, mint a közvéleményben. 1848 augusztus végén a nagy minisztérium, a kiváló erőkből álló parlamenti többség le volt járátva, megbolygatva s hatálytalaná téve; nem az osztrák reakció, nem a lázadó nemzetiségek végezték e munkát, hanem a tulzók. — A „Március Tizenötödike“ című lap egymaga többet értett a magyar ügynek, mint egy osztrák hadtest.

Óvakodni kell a tulzóktól, vannak azok közt becsületes rajongók, de vannak rosszlelkű, önhaszonleső alakok is, az utóbbiakat fedezik az elsők s a becsületes rajongók cége alatt igen sokszor nem tisztességes célzatok érvényesülnek.

A becsületes rajongók cége alatt dolgozó gonoszok nem válogatóság az eszközökben. A legtulzóbb 49-esekből lettek a veszedelmes Bach-huszárok. Bach-huszárokból a legszélsőbb 49-esek. . . . a reakció nem mindig fekete, igen sokszor őlt az vörös mezt is és ekkor épp nagyon veszélyes. Most is így van; van fekete, van vörös reakció is, volt 48 ban is. Van a kormánynak, a nemzetnek ellensége bőven (épp úgy, mint 1848-ban) és pedig olyanok is, akik nem mernek nyíltan támadni, ezeknek az ellenségeknek az előőrsei a tulzók, egy része öntudatlan s elfogultságból cselekszik, a másik rész igen is tudatosan tör a cél felé.

A nemzetet, a parlamenti többséget szállja meg Kossuth Lajos szelleme, legyen mérsékelt, de határozott. Ne túljön föl a tulzóknak, ez a siker titka.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, július 19.

A sajtószabadság kérdése ma a legaktuálisabb politikai kérdés. A legutóbb elfordult lapelkobzások révén Bródy Ernő interpellációja és Polónyi igazságügyi minisz-

bevágó, vagy eltagadja oly tényt, a melyről később ki fog sülni, hogy való.

Lajos: (kényelmetlenül) Jól tette papa, hogy szoba hozta . . .

Kendefi: A kétféle föltevéshez még egy harmadik is járul; tudniillik, hogy rágalom az egész! . . . Ebben a harmadik föltevésben nyujtom önnek át ezt a levelet. (Levelet ad át.)

Lajos: köszönösen nyul utána, de amint belepillant, elsápad, gyorsan átfutja a sorokat s felénken vissza adja a levelet) Alávalóság!

Kendefi: (örvendezve) Mindjárt tudtam, Tehát rágalom.

Lajos: (akadozva) Azaz, hogy . . .

Kendefi: (megdöbbenve) Mit? Tán valami mégis igaz belőle?

Lajos: (lesütött szemmel) Annyi igaz, hogy a leány kedvesem volt. Fia született. Beperelt; elítéltek havi husz korona tartásdíjra. Fizetem még vagy tíz évig. Aztán vége.

Kendefi: (Föl s alá járkál kinos izgalomban) Tehát mégis igaz!

Lajos: A leány bosszút akar állani rajtam. Gyűlölségből teszi. Ennyi az egész.

Kendefi: (verajtékes homlokát törli) Ez nem egészen így van. Ebben nem osztom a véleményét . . . Mennyit kér az a leány?

Lajos: (zavartan) Igazán nem tudom. . . Sőt azt hiszem . . .

Kendefi: Hiszen az mindegy. Valószínű hogy nem kéri az egész vagyonát. Aztán meg alkudni is lehet . . .

Lajos: A bíróság ítélte. Ez a része a dolgnak rendben van.

Kendefi: (Küzd önmagával.) Nem, nem! Ebben nem értünk egyet; én egészen más ként fogom föl. Az eféle malhe ureure véletlen. Fiatal emberrel megeshetik. De mindenestre gondoskodni kell arról, hogy a leány békén legyen. Ha az ilyen ügy felszínre jut, az rendszerint bajt okoz. És nem úgy rémlik, hogy ön nem járt el korrektül. Sőt attól tartok, hogy . . .

Lajos: (leverten.) Megmondom, kedves papa, az igazat.

Kendefi: Ah, az igazat . . .

Lajos: Én nem riadtam volna vissza semmi pénzázdozattól . . .

Kendefi: (Földerülten.) Akart neki pénzt adni?

Lajos: Többet, mint a mennyit ily kö rülmények közt szoktak . . .

Kendefi: Nos . . . És?

Lajos: Viszautasította. Nagyon gögös, nagyon dacos. Tele van a feje regényes gondolatokkal.

Kendefi: Akkor nem értem . . .

Lajos: Nevelőnő . . . Azt hiszi, hogy bosszút kell neki állania rajtam; azt hiszi, hogy meggátolja házasságomat . . . s ha sikerül, talán kényszerűségből el fogom venni . . .

Kendefi: Hm! Hm! Már most mit tegyünk? Én nem vagyok vaskalapos. Éa el lensége vagyok az ósdi copfnak, Onból derék jó férj válhatik. Ez s amaz nem tartozik egymásra. Talán egyetlen vőlegény sincs a kerek világon, a ki tisztábban állana a menyasszonya előtt.

Nem mondom, hogy valamennyiről ilyen levelet kéne vagy lehetne írni. Ez pusztá véletlen. Bizonyos csak az, hogy mindegyik ki volt téve eféle veszélynek. Erkölesösebbé nem teszi az, ha a véletlen kezére járt. . .

Lajos: Jól mondja, kedves papa. Dobja azt a levelet a többivel együtt a tűzbe s ne beszéljünk többé róla.

Kendefi: (a fejét vakarva.) Ah nem, Lajos . . . Ezt nem tehetem. . . Érzem, hogy ez így nem megy. Itt valamit tenni kell. De mit? Mit?

Lajos: (elmerül gondolataiba): Igazán nem tudom . . . Halvány sejtelmem sincs.

Kendefi: Mindjárt, mindjárt . . . Világos előttem, hogy Szerén utoljára is meg fojza tudni. Lehet, hogy előbb, de az sem lehetetlen, hogy csak azután. Én nem tud-

ter válasza tették a szabad sajtó ügyét aktuálissá. A képviselőházban az igazságügyi tárca költségvetésénél elhangzott Vázsonyi-Polónyi-féle harc csak fokozta a mult héten felszínre jutott kérdés elvi jelentőségét és tegnap óta már mindenki a sajtószabadság kérdésével foglalkozik.

(Darányi a sajtószabadságról)

A mult ülések egyikén a képviselőház folyosója is sajtó vitáktól visszhangzott, Polónyin és Vázsonyin kívül, akik köré szünet alatt egész sereg képviselő csoportosult, hallgatva az argumentumokat és ellenérdeket, érdekesen nyilatkozott a szabad sajtóról egy alkotmánypárti képviselő előtt Darányi földmivelésügyi miniszter is. Darányi álláspontja annál érdekesebb, mert fedezi Andrassy felfogását is, aki tudvalevőleg nem mindenben értett egyet az igazságügyi miniszterrel e kérdés minapi fejtegetésében.

Darányi miniszter körülbelül a következőket mondotta:

— A sajtószabadságot elvi szempontból nem kifogásolhatja senki. Főleg nem a mostani új politikai korszakban, mely a sajtónak kétségtelenül igen-igen sokat köszön. A sajtó kérdés feszegetése voltaképpen túlhaladott álláspont, hiszen sehoh a világon modern kultur-államban nem vonják kétségbe ma már a sajtó nagyhatalmi fontosságát, melynek legelső kelléke a függetlenség és szabadság. A sajtószabadság erőszakolt feszegetése legfőképpen azt eredményezheti, hogy lábrakap bizonyos sajtóellenes hangulat, amely éppen nem fogja a kérdést megoldásra juttatni.

Bizonyos, hogy érvényes törvényekkel szabályozott sajtóról lévén szó, vannak biztosítékaink a visszaélések ellen is. Ezek a fennálló alkotmányos jogrend és az új politikai korszak jogtisztelő szelleme. Az is természetes, hogy az alkotmányos többségnek meg kell követelnie, hogy az állam rendjével, tehát a sajtótermékekkel szemben is megvédelmeztesse. De hát mikor nem történt ez?

Ami a sokat emlegetett szociálista lapnak elkobzását illeti, kétségtelenül az aratósztrájk által okozható óriási károk és a munkás osztály veszélyeztetett életérdekei követelték. És mindenkinek koncedálni kell, hogy az alkotmányos többség kívánságára és helyeslésére járt el az ügyész és bíróság. Egyéb rigorózus korlátozásokra az az alkalom azonban nem ad okot. A megfelelő ak-

ció a magyar sajtó organumainak egész tudásával és erejével más alkalomra kellene főtartani.

(A nemzetiségi sajtó igazgatása.)

Beavatott helyről írják: A szociálista ujságelkobzás úgy látszik csak hátréde annak az akciónak, amelyet a kormány a nemzetiségi lapok igazgatásának megfélemezésére indítani készül. Mert bizonyos, hogy a nemzetiségi lapok igazgatása már nem is szenvedélyes, hanem féktelen. Egy-egy igazgató cikk nyomán valóságos zendülések törnek ki. Az igazgató kivált a tót vidékeken ér megdöbentő sikerhez. Az igazságügyi kormányzat intézkedett, hogy az ügyészségekhez a nemzetiségi lapok nyelvét bíró kisegítőket rendeltesse. Így, tegnap, Sándor törvényszéki aljegyzőt, aki a tót nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja, beendelték az ügyészséghez.

(Brankovics pátriárka ügyei.)

Néhány nappal ezelőtt az a hír járta be a sajtót, hogy Brankovics szerb pátriárka legközelebb lemond állásáról. Ezzel kapcsolatban azt is közölték a lapok, hogy Wekerle miniszterelnök Jovanovics osztálytanácsost Karlócára küldte a pátriárkához, hogy tőle bizonyos felvilágosításokat kérjen. Az újvidéki „Zasztava“, melyet tudvalevőleg a magyarbarát Tomics Jasa szerkeszt, egyik legutóbbi számában azzal vádolja a pátriárkát, hogy a szerb nemzeti alapot 80 000 koronával megkárosította és ezenkívül más összegek is vannak, amelyekkel egyáltalában nem számolt el. A szerb egyházi kongresszus már évekkal ezelőtt felhívta a pátriárkát, hogy a szerb nemzeti alapokról számoljon el. A pátriárka ezt nem tette, mire a kongresszusi választmány a könyveket egy revizor által megvizsgáltatta és ekkor kiűnt, hogy az alaptól 80 000 korona hiányzik. A választmány, melynek maga Brankovics az elnöke és melynek ülésein a pátriárka jelen szokott lenni, többször felhívta Brankovicsot, hogy a hiányt pótolja. A pátriárka azonban ezt nem tette és legutóbb, amidőn erre ismét felszólítást kapott, egyszerűen azt válaszolta, hogy a dolog már elévült. A „Zasztava“ megjegyzi, hogy a 80 000 koronán kívül más összegek is hiányoztak, de ezeket a pátriárka

a karlócai járásbíróóság ítélete folytán viszfizette. A kongresszusi választmányának két tagja, Musiczky és Manojlovics tagjai a magyar országgyűlésnek. A nevezettek az ügyet legközelebb szóvá fogják tenni a Házban és Brankovics pátriárka elmozdítását fogják követelni. Megjegyzendő, hogy Brankovics pátriárka feltétlen ura a 40 000 hold kiterjedésű dőljai uradalomnak, melynek tiszta évi jövedelme egymillió koronára rug.

(A képviselőház munkarendje.)

A parlament október tizenhatodik napjáig szünetel. A vakáció akkor kezdődik, a mikor az országgyűlés a költségvetés és több vicinális letárgyalása után az autonóm magyar vámtarifát becikkelyezte, ami e hónap végén következik be. Bécsi lapokban olvastuk, hogy a magyar kormány még e hónap végén érintkezni óhajt az osztrák kormánnyal a gazdasági kérdés dolgában. Tudunkkal nem így esik a dolog. A gazdasági tárgyalásokra ugyanis, bár az előkészítő munkálatokat mindkét részről nagyjában befejezték, majd csak szeptemberben kerül a sor. Addig ezek a fontos kérdések pihennek. — Összel azután megtörténik a felvonulás mind a két részről, még pedig teljes felszereléssel és teljes erővel. Vajjon azonban eredményesen-e, ez a nagy kérdés, amely a kedélyeket izgatja. Megerősítik értesülésünket a Wekerle miniszterelnök és Justh Gyula, a képviselőház elnöke közt ma folyt tanácskozásról szóló értesüléseink. — Elhatározták ugyanis, hogy a képviselőház még csupán néhány vicinális javaslatot tárgyal le, az autonóm vámtarifára vonatkozó tárgyalások pedig öszre maradnak.

(Uj államtitkári állás.)

Beavatott forrásból jelentik, hogy a belügyminisztérium adminisztratív államtitkári állását közelebb betöltik. Ezen állásra egy kiváló függetlenségi politikus van kiszemelve.

(Justh János — főispán.)

Arról értesülünk, hogy dr. Justh János, Justh Gyula, a képviselőház elnökének fia, egyik főispáni állás betöltésére van kiszemelve. Justh János tudvalevőleg a hajdusoboszlói kerület képviselője.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

— július 19.

Befejezték a belügyi tárca költségvetésének tárgyalását. Nem lehet mondani, hogy a parlament lassan haladna. Részle es tudósításunk itt következik:

Elnök Az ülést megnyitja. Az elnöki előterjesztések után Hoitsy Pál a pénzügyi bizottság nevében beterjeszti a letárgyalt indennapási javaslatot.

A bizottság jelentését kinyomatják. Napirendre tüzése felett egyelőre nem határoz a Ház.

Gál András beterjeszti a közlekedésügyi bizottság jelentését — több vicinálisról. Következik

a belügyi-tárca költségvetésének folytatódó tárgyalása.

Mezőfi Vilmos: A gyülekezési és egyesülési jogot, a legfontosabb alkotmánybiztosítékot sürgeti. A képviselőháznak erkölcsi kötelessége, hogy liberális reformokat hozzon, mert különben méltó lesz az osztrákparlament vádjára.

Közbeküldés: Hát nem az? (Zaj!)

hatom, hogy Szerén, hogy gondolkodik az eféleről?

Lajos (lesujtva): Ez igaz!

Kendefi: Ez a leány zárdában töltött nyolc évet. Ott pedig nagyon sajtószertű életigazságokat prédikálnak. Semmiért se állok jól! Szerén ábrándos teremtés... és én félek... Lajos Lajos! ebből baj származhatik. Tanácsoljon, mit tegyünk?

Lajos (elszántan): Tudja mit papa?

Kendefi: (várakozásteljesen) Nos?

Lajos: Hivassa ide Szerént. Adja oda neki ezt a levelet. Mondja meg, hogy némi részben való... Talán aztán Szerén elfordul tőlem akkor... nos, akkor.

Kendefi: Látja, ebben van valami. Ez a kötelességem. Csak hogy ez nem olyan könnyű. Ha Szerén fölbontja az eljegyzést. Hiszen már az egész világ gratulált. Berlinből, Hamburgból, sőt még Chicagóból és Buenos Ayresből is jött telegramm. Ez igen kellemetlen dolog, nem is szólva az igen tisztelt atyjával már félszázad óta jónálló üzleti összeköttetéséről.

Lajos: Az én egész jövőmről!

Kendefi: (hirtelen elhatározással) Meg kell lenni. (Csengés.) Nem marad más hátra. (Szolga jó.) Kérem Szerén kisasszonyt! Mondja, hogy a dolog sürgős. (Szolga el.) Szerén ebből sejteni fogja, hogy komoly ügyről van szó.

(Néhány pernyi kínos pauza. Kendefi még mindig le följár s szürkés szakállát simogatja. Lajos idegesen pödrí kis szőke bajuszát. Mindketten váltig az ajtót nézegetik, melyen nemsokára Szerén fog belépni. — Csakugyan jön. Nagyon jókedvű, nagyon rózsás, nagyon szép. A zongora mellől kelt föl, a hol operette-árákat játszott. Halkan most is dudol egyet.)

Szerén: (körültekint, megpillantja Lajost, elpirul). Papa, te hivatál?

Kendefi: (ügyetlenül akadozva.) Hivataltak. Valami ostobaság miatt. Nézd csak! (átadja a levelet.)

Szerén: (komolyra váló arccal veszi át a levelet s átfutja. A szívébe nyilall, a mit olvas, szinte elakad a lélegzete s csak annyit tud mondani: „Óh, papa!“). Visszaadja a levelet, aztán Lajost kémleli.

Annak kétségbeesett ábrázata eleget mond. Szerén mindent átért s mindent tud.) Istenem papa... Lajos előtt! (könnyek tolnak szemébe, de hirtelen letörli s Lajos felé fordul ünnepélyes pózzal.) Én megtiltom magának, hogy erről a dologról valaha is szóljon! Érti? Semmi közöm a maga affairjeihez... és cseppet se vagyok azokra kíváncsi! (Atyja felé fordul egy mártír lemondásával.) Kérlek, papa, ne szólj ezekről a mamának. Jöjjön, Lajos!...

Mezőfi Vilmos: A kérdés történetét ismerteti. Idézte Apponyi Albertnek egy határozati javaslatát, melyet a kilencvenes években nyújtott be. Bizonyítja, hogy ezen a téren a 48-as idők óta a Perczel és Bánffy korszakig folytonos a dakadencia, az utolsó időben pedig teljesen önkényes módon kezelik a szolgabírók a gyülekezési jogot. Elvárja gróf Andrássy Gyulától, hogy kitanítja a szolgabírókat, hogy a bejelentett népgyűléseket megkell engedniök. Az elnyomott millióknak alig van képviselőjük a parlamentben.

Förster Ottó: De a mi van, az jó. (Derűtség.)

Mezőfi: Az általános választójogról beszél. Ezt pedig eltoloncolt szocialista agitátorok hirdették, most pedig parancsolólag lép elő érbe.

Farkasházy Zsigmond: Ez a mi programunk.

Mezőfi Vilmos: Beszél a Bánffy féle erőszakosságokról. Nem félnek a szocialisták az erőszaktól, mert az elnyomatás csak új híreket teremt. Ismételtlen sürgeti a gyülekezési jog szabályozását.

Eber Antal: A tudóvész terjedése mindig nagyobb és nagyobb mérvet ölt az országban. Statisztikai adatokkal bizonyítja be, hogy a múlt évben 78.000 ember, leginkább 15—30 év között pusztult el tudóvészben. A legfontosabb magyar politikánál is fontosabb a tudóvész elleni küzdelem. A költségvetésben évi 310.000 korona van a löversenyalapra előírva, a tudóvész elleni küzdelemre az idén 10.000 koronát fordítottunk. Egészességügyi állapotainkat okvetlen javítani kell, mert ez valamivel fontosabb a löversenyénél.

Pop Csicsó István: A közigazgatási politika nálunk abban koncentrálódik, hogy mihez kell valami — pótdadót vetnek rá. Ez pedig súlyosan érinti a népet. Návay Lajos igen okosan beszélt, éppen azért hidegen hallgattak meg. Megvadták a nemzetiségeket azzal, hogy Kristóffyval összeajtszottak. Erre vonatkozólag kijelenti, hogy ők nem pártáltak Kristóffyval, hanem csak azért voltak nála, hogy tiltakozzanak a törvénytelenségek ellen. Erre a tényre hivatkozva kéri a kormányt, hogy helyezze hatályon kívül az előző törvénytelen kormányzat azon törvénytelen rendeleteit is, amelyek a nemzetiségekre vonatkoznak. Ha azt fogja tapasztalni a kormány részéről, hogy az ország minden polgára számára egyenlő igazsággal mér. Ez idő szerint még nem látja ennek biztosítékát, tehát a költségvetést nem fogadja el.

Vajda Sándor: Mint orvos szól hozzá a költségvetéshez és utal arra, hogy a rendőrség fenntartására tizenhárom millió koronát költ az állam, ellenben a közegészségügyre csak öt milliót. Ez olyan megdöbbentő arány, hogy mint orvos hozzá nem járulhat ehhez a költségvetéshez. Adatokat sorol fel a költségvetésből, amelyekkel azt bizonyítja, hogy még a selyemtenyésztésre, sőt az állami lótarásra és több közpénz jut, mint a közegészségügyre. Ennyire olcsó, és közömbös nálunk a szegény nép élete és egészsége. De meg is felel aztán ennek a részvételestől közegészségügyi állapotaink mai színvonalára. Nem fogadja el a költségvetést.

(Távirati tudósítás.) Szünet után Vlár Aurél a közigazgatási tisztviselők bizottságát teszi szóvá. Azt tartja, hogy az anomáliák megszüntetését csak a főispánok kandidáló jogának és a szolgabírók basáskodásának eltörlésével lehet elérni.

Andrássy Gyula belügyminiszter: Felszólal, hogy a vita során elhangzott egyes megjegyzésekre válaszoljon. Kijelenti, hogy az önkormányzat megerősítésének elve vezet. (Éljenzés) Ezért számos alkotmányos biztosítékról törvényjavaslatot fog a ház elé terjeszteni. (Tetszés) Már most azon dolgozik, hogy a közigazgatási bíróság hatáskörét

kiterjessze. A közigazgatást eddig azért nem lehetett javítani, mert a vélemények megoszlottak. Most azonban az egész nemzet egy véleményen van és eszerint veszedelmes experimentum volna a közigazgatás államosítása. A nyugdíjviszonyosság kérdése teljesen megérett már a törvényhozási intézkedésre, az erre vonatkozó törvényjavaslat már készen fekszik a miniszteriumban. Ő is azon a véleményen van, hogy a főispánokat nem lehet kivételes hatalommal felruházni. A Szapáry-törvény eltörlése ellen nincsen kifogása. A járási önkormányzat elvének híve; a megyei pénztárak kérdésében ankétet szándékszik összehívni. A gyülekezési jogról törvényjavaslatot fog beterjeszteni. Kéri a költségvetés elfogadását. (Zajos éljenzés és taps.)

A Ház a belügyi költségvetést megszavazza, míg a nemzetiségiéket **Hodza Milán** és **Vajda Sándor** által beterjesztett határozati javaslatát elveti.

Az ülés végén **Kecskeméty Ferenc** az arató sztrájkokkal kapcsolatosan egy szolgabíró állítólagos visszaélései miatt interpellálja a földmivelésügyi minisztert.

Darányi válaszában kijelenti, hogy ebben a dologban konkrét panasz is érkezett be hozzá, azt megvizsgálták és alaptalannak találták. Miután az interpelláció az arató-sztrájk kérdésével kapcsolatos, kijelenti már most, hogy a munkások érdekében számos törvényjavaslatot fog a ház asztalára tenni, amelyek hivatottak lesznek a munkások helyzetén javítani.

A Ház a választ tudomásul vette. — Ülés vége 4 órakor.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Tanácsülés.** A városi tanács ma délelőtt 10 órakor Vecsey Imre főjegyző elnöksége alatt ülést tartott. A folyó és sürgetős ügyeket intézte el a csonka tanács.

× **Kisajátítás.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága elhatározta, hogy a Debrecen—nyiradonyi törvényhatósági ut kiépítésére szükséges földterületeket kisajátítja a hajdusámsóni átkelési szakaszon. A bizottság elnöke Rásó Gyula alispán, Latinovics Mihály főmérnök és Dávidházy Sándor h. főjegyző. A kisajátítási eljárást már megindították és a tárgyalás az érdekelt felekkel e hó 31-én lesz.

× **Az ideai legelőadó.** A városi tanács a legelő-adót már megállapította. E szerint a nagy jószág (ló, szarvasmarha) darabja után 7 korona 50 fillér, a juh darabja után 1 korona 50 fillér lesz a legelőbér.

× **Döntés az általános házbéradó kérdésben.** Mint megbízható forrásból értesülünk, az általános házbéradó ügyében már döntött Wekerle Sándor pénzügyminiszter és pedig a város lakosságának javára. Az általános házbéradót nem hozzák be, hanem marad a régi házostályadó és a bérlások utáni házbéradó.

Egyház és iskola.

Uj kántor. A debreceni izr. hitközség Deák Ferenc utcai templomában Berger Salamon bajai főkántor fog péntek este és szombaton délelőtt próbaelődímadást végezni.

Az izr. hitközségi tagok figyelmébe. Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc utcai izr. templomban további rendelkezésig az istenisztalet következő időben fog kezdődni: péntek este 7 órakor, szombaton d. e. 9 órakor, d. u. 5 órakor. Köznapokon reggel 6 órakor, este 7 és fél órakor.

Nagy sztrájk Temesvárott.

— Megostromolt kalapgyár. —

— Saját tudósítónktól. —

Temesvárról megint munkás-sztrájk hírére hozza a táviró. Délmagyarországnak ez a hatalmasan fejlődő gócpontja erősen homlokterében áll a munkások követelések okozta sztrájk-mozgalmaknak.

Ezuttal azonban sajtóságos formák között tört ki a sztrájkoló munkások elégedetlensége. Nem elégedtek meg azzal, hogy beszüntették a munkát, hanem valóságos *ostromot* intéztek a gyártelep ellen.

Ez a körülmény hosszabb elmélkedést is megérdemelne, sőt érdekes és jelentőséges megfigyeléseket is lehetne leszárnítani a sztrájk lélektanából.

Mindez azonban addig, míg törvényhozási intézkedés nem ad rá alkalmat, időszerűtlen és felesleges volna. Ezért olvasóinknak egyelőre csak a szenzációs sztrájk részleteiről nyújtunk hü képet a következőkben:

Temesvár, július 19.

Napok óta forrongás volt észlelhető a délmagyarországi kalapgyár munkásai között. A gyár Temesvár egyik számottevő iparvállalata, amely több száz munkásnak nyújt állandó megélhetést.

A munkások forrongása béremelési mozgalomra vezethető vissza. Emellett elégedetlenség is mutatkozott a gyár vezetősége ellen, amely határozottan kijelentette, hogy a munkások követeléseit nem teljesíti.

Ezért a gyár összes munkásai ma reggel sztrájkba léptek.

A munkások kivonultak sztrájkanyájukra, amelyet a hatóságnak nyomában bejelentettek.

Temesvár, július 19.

A hatóság békéltető tárgyalásai nem vezettek eredményre. A gyár vezetősége és a munkások is mereven ragaszkodnak álláspontjukhoz.

Az elkeseredett munkások délután körülvették a gyár épületét és *valóságosan megostromolták*, a kirendelt rendőrséget megtámadták s több rendőrtisztviselőt és rendőrt megsebesítettek, miközben a gyár összes ablakait beverték.

Temesvár, július 19.

A rendőrségnek nagy nehezen sikerült helyreállítani a rendet. Több munkást elfogtak és a rendőrségre kicértek, ahol igazolás után elbocsátották őket. A sztrájkoló munkások visszavonultak a sztrájkanyájára. Az egész városban rendőrorjáratok cirkálnak s ugyancsak nagy csapat rendőr védi a veszedelemben forgó gyárépületeket is.

A város csendes.

Temesvár, július 19.

Késő éjjeli órákban jelentik: **A temesvári sztrájkoló kalapmunkások este ismételtlen összeütköztek a rendőrséggel.** A rendőrség képtelen a sztrájkolók rombolásainak megakadályozására.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

Kiszolgálva.

— július 19.

Kiszolgálva nehéz három évet
Hazafelé mennek a legények
Mindegyiknek fürge a járása.
Az övéit hogy hamarabb lássa.
Az egyiket a szülője várja,
A másikat hűséges babája.
A kinek nincs se egyik se másik
Hova menjen? Az is hazavágyik.

Otthon aztán eldicsekszik véle
Az életet milyen vigan élte
És ha volt is egy kis baja néha
Rá se gondol elfelejti még ma,
S hogy kiszolgált büszke is lett rája
Mint a király minden katonája.

Bölyny József.

Eötvös a hírlapírókról.

— június 19.

Azon a nevezetes napon, mikor Polónyi Géza a képviselőháznak zugó tapsvihara közepette először kirohant a szabad sajtó ellen, Eötvös Károly vele vacsorázott a Margitszigeten. Ezt a krónikások a történelem számára már megállapították.

Magából a beszélgetésből azonban kevés, vagy éppen semmi sem jutott eddig a nyilvánosság elé.

Egy alkalmi tudósítónk, akinek szavahihetőségében nincsen okunk sem kételkedni, sem bizni, a következő részletet közli velünk az emlékezetes beszélgetésből:

— „Pajtás, — mondja Eötvös — én is voltam valaha ügyész Veszprémben és ismerem a dürgést az ügyészi tennivalók irányában éjjel és nappal is egyformán. Mondanék is neked egy históriát, mely egy bakonyi betyárral esett meg velem az akaratyiai szifa alatt, mikor a Balatont körülutaztuk, de most nagyon sietek és azért csak a sajtótetyárokról beszélek, melyek ellen te ma olyan kicsit nagyon kirohantál. Nem ér ám semmit ez a nagy kiruccanásod az én főkollektáim ellen; nem zabolázod te meg ezeket a fenegyerekeket semmiféle ügyesszel, kobozzal vagy egyéb veszedelmes szerszámmal, mely esetleg visszafelé is elsül, mint a tiszaszlári hullausztatók csalafintasága. Én mondom neked, hogy csak egy mód van a sajtó megregulázására: vissza kell állítani a botbüntetést, még pedig kizárólag a hírlapíróknak. Meghatározott helyen, mondjuk például az Oktogontéren és meghatározott időben, mondjuk például vasárnap délután — mert akkor érnek rá legjobban — minden hírlapíróra, aki téged sért, vagy a kormányt bántja, ügyészi indítványra és bírói végzésre részapatsz 25 ót vagy ötvenet, már annyit, amennyiért a Házból közlekedés mellett szolidaritást tudsz vállalni. Az erdélyieket a merosvásárhelyi piacon külön megcsapatathod, hogy ne érzékenykedjenek; mint én is a várpalotáikat mindig otthon és sohasem Veszprémben csapatam meg. Minden más reform felesleges. E mellett elörölhető az összes korlátozásokat és nem kellenek taxatív felsorolások, amikkel még a boglári házlmesterek sem volt szerencséje, mert nem tudta gyakorlatilag keresztülvinni, hogy fogást csak az öreg legénynek szabadon fognia és a többinek csak kecsagét.“

Ezek után a vajda tisztességtudóan megtörölte a száját, fejére tette a kesztyűt.

riméju kalapját, csillagos jó éjszakát kívánt kedves jó cimborájának és elment az Ábbáziába aláírni a beadványt az ügyvédi kamrához, melyben tiltakozott Polónyinak a szabadsajtó ellen elkövetett „merénylete“ ellen.

Az asszony miatt.

Budapest, július 19.

A féltékenység, az elkeseredés borzalmait tette vezette Harsányi György lakatossegédet. Azt hitte, hogy felesége szíve elfordult tőle, az asszony mást szeret s nem tudott élni a gondolattal, hogy az asszony megcsalja őt. Ma reggel a Huba-utca 10 számú lakásán heves szóváltásba elegyedett a feleségével. A féltékenység teljes erővel tört ki belőle és szemére vetett az asszonynak mindent, amit gyötrelmes gyanuja sugallott, amit rémképeiben magaelő festett.

— Megcsalsz! — Kiáltott az asszonynak, — s vagy te, vagy én halok meg!

Harsányiné tiltakozott a gyanúsítás ellen és ingerülten szólt.

— Ha mindig ezzel üldözöl, itthagynom a házat.

— Pusztulj, gonosz, csalfa teremtes! kiáltott a dühtől reszkető hangon a féltékeny férj.

És az asszony elment, otthagya az urát.

Harsányi éfölkött annyira elkeseredett, hogy kiment a konyhába, kést ragadott s azzal teljes erővel mellébe döfte magát. A kés markolatig hatolt a testébe. A szerencsétlen embert haldokolva vitték be a mentők a Rókus kórházba.

— **Elhelyezett táblabíró.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy Bakó József debreceni táblabíró a saját kérelmére a budapesti ítélőtáblához helyeztetett át.

— **Motoros közlekedés.** A helyi vasut igazgatósága távolról sem elégíti ki azokat az igényeket, amelyeket Debrecen város tanácsa és közönsége fűz a közlekedéshez. — Ezért a városi tanács mai ülésén beható eszmecsere folytatótt abban az irányban, hogy miképen lehetne az örökké napirenden levő mizeriákat megszüntetni. Az eszmecsere végül abban formálódott eredménnyé, hogy újra kísérletezni fognak a motoros közlekedéssel. De előbb a tanács szakértőket kér fel annak a megállapítására, hogy a motoros közlekedés képes lesz-e az igényeket kielégíteni.

— **Elnökválasztás.** Mint értesülünk a siketnémaikat gyámolító egyesület esztörtökön délután 4 órakor tartandó közgyűlésében elnökül Wessprémy Zoltán főispánt fogja megválasztani.

— **Megszűnt a kovács-sztrájk.** A debreceni kovács segédek sztrájkja a mai napon befejezést nyert, még pedig a segédek győzelmével. A megegyezést Verésy Béla rendőrfogalmazó tapintatos közbelépése szietette, aki ma délután 6 órára hívta össze a békéltető bizottságot, miután a munkarendet a mesterek és segédek bizalmi férfival eleve megállapították. A munkarend főbb pontjai a következők: próbaidő 8 nap, a fizetés ez időre 2 korona naponként és lakás, azontul a munkabér szabad egyezkedés tárgya; a munkaidő, amely eddig 15 óra is volt, nyáron (aprilistől októberig) 11, télen pedig 10 és fél óra. Ha a segéd teljes el-
latást kap, akkor a bér szabad egyezkedés tárgya.

— **Kinevezések.** A helyettes polgármester Holló Mihályt rendőrré, Kardos Istvánt pedig rendőrkézbesítőnek nevezte ki.

— **A helyi vasut menetrendje.** Megírjuk, hogy a városi tanács szerződészegés címén a legszigorubb eljárást helyezte kilátásba a helyi vasutársaság ellen és utasította a főügyészt, hogy a szerződés felbontása iránt tegyen előterjesztést. A kemény hangra és szigorú eljárásra az szolgáltatott okot, hogy a helyi vasut igazgatósága mitsem törődött azzal, hogy alkalmazottjai nem tarják be a hivatalosan megállapított menetrendet és 20 olykor 30 percenként közlekednek csak a kocsik. A helyi vasut igazgatósága jónak látta ennek folytán, hogy hamarosan b-terjessze az új menetrendet. Ezt az új menetrendet mai ülésén vizsgálta meg a városi tanács és ideiglenesen elfogadta. Az új menetrend szerint délelőtt 15 és délután 12 percenként közlekednek ezután a kocsik.

— **Az önkéntes iskola.** A „Debrecen“ írja: A város közigazgatási bizottsága felírt a kormányhoz, hogy a közös hadseregbeli önkéntes iskolát helyezze vissza Debrecenbe. A kérelmet a hadügyi kormány teljesíteni fogja.

— **Szakosztályi ülés.** Az ipartestület cipész szakosztálya ma délután ülést tartott, a melynek a bőr megdrágulása képezte a vita anyagát.

— **A debreceni abszoluturalom epilógusa.** Az abszolut uralom áldozatainak, a felévi felüggesztés alatt sanyargott tisztviselőknak visszatartott fél fizetését a mai ülésen utalványozta ki a tanács. — Ideje is volt már. A mellékjövedelemért, amelytől fél évig elesetek, a közgyűlés volna hivatott kárpótolni őket.

— **Az osztályorsójáték** mai huzásán a következő nagyobb nyereményeket sorolták ki:

10.000 koronát nyertek: 14994 43589 74646

2000 koronát nyertek: 36825 53774.

1000 koronát nyertek: 10454 68373 69661 117168.

500 koronát nyertek: 5725 16711 20248 22747 24270 32563 33910 34427 424 8 45898 45922 50145 50398 54083 58323 64248 71560 72163 73302 73494 74699 70823 82114 89151 93782 97045 97200 103059 103955 104068 107638 113383 113768 116901 118303 118588 121572.

A többi kihuzott számok 130 koronát nyertek.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Kecskemétről írják: A Kecskemétről Lajosmizsán át közlekedő motoros vonat tegnap este 9 órakor elütött egy 65—70 évesnek látszó asszonyt, a kit a felismerhetetlenségig összeroncalt. A holttestet beszállították a kecskeméti kórház halottaskamrájába.

— **Szerencsétlenségek a cséplések-nél.** A most folyó cséplési munkáknál igen gyakori a szerencsétlenség. Az alspán a fő orvos előterjesztésére szigorú rendeletben hívta fel a megyei hatóságokat, hogy a cséplőgépek tulajdonosait szigorú büntetés terhe alatt kötelezzék, hogy az elírt kötszereket és az első segélynyújtáshoz szükséges orvosi szereket beszeressék.

— **A könnyelműség vége.** Abaujszántóról távirják: Felső-Dobsza községben Turesányi jómódu gazda könnyelműen pazarolni kezdte vagyonát, családjá ezért elhagyta, hogy szanatóriumba fogja elhelyezni. Ez Turesányi tudomására jutott és a miatti elkeseredésében 17-én felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt.

— **Tolvaj leány.** Molnár Mihályné Tizenháromváros 3. szám alatti lakos feljelentést tett Pap Virág nevű alkalmazottja ellen azért, mert ma délben asztaláról egy darab 10 koronás bankjegyet ellopoit és szután megszökött. A tolvaj leányt hamarosan elfogta és letartóztatta a rendőrség.

— **Találtatott egy zálogjegy,** a szolt tulajdonosa átveheti a belvárosi rendőrkapitányságnál.

— **Hirtelen halál.** Dobi Jánosné bal-mazujvárosi asszony tegnap behozta Debrecenbe 4 éves Imre fiát, hogy itt majd orvossal megvizsgáltatja. A mint a nagytemplom körül járt, a gyermek hirtelen meghalt. Az asszony felvitte a hullát a rendőrségre, honnan kiszállították a kórházba, hol ma délelőtt felfogják boncolni.

— **Helyszíni tárgyalás.** A posta és távirat igazgatóság elhatározta, hogy a kábeli és tetélteleni postahivatalt is bekapcsolja a telefonhálózatba. A helyszíni tárgyalás szombaton, 21 én délután 4 órakor lesz. A megye részéről Kajári Lajos mérnök fog azon megjelenni.

— **Berendelés.** A belügyi kormány Dumbrovc László debreceni anyakönyvi felügyelőt szolgálatára a belügyminisztérium-ha rendelte.

— **Sok a csavargó.** Ma ismét sok hajlék és foglalkozás nélküli csavargót tartóztattak le. A díszes névsor a következő: Glück Izidor, Pap Virág, Czári Alexa, Léonárt Juri, Tóth József, Lakatos Mari és két gyermeke. Valamennyit eltiloncolják.

— **A város és a sámsoni vasut.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága annak idején hozzájárulási arányként 200000 koronát szavazott meg a sámsoni vasúthoz, amelyet a helyi vasut társaság vállalt kiépíteni. A helyi vasut igazgatósága most azzal a kéréssel fordult a városi tanácshoz, hogy a 200000 koronát utalja ki. A tanács mai ülésén foglalkozott a kérelemmel és úgy határozott, hogy a 200000 koronát csak akkor utalja ki, ha a sámsoni vasutat már átadták a forgalomnak.

— **Lépfene a Hortobágyon.** A sás kajárás és a takonykór után ismét újabb szerencsétlenség érte a debreceni gazdákat. Lépfene törsei a hortobágyi bikagulyában. Már eddig 20 bikát kellett elpusztítani. A zarátkot a hatóság elrendelte.

— **Elhunytak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: László Eszter ev. ref. 2 hetes, Szóke Ferenc ev. ref. 11 napos. Gutti László ev. ref. 2 hetes, Korom Lajos ev. ref. 55 éves, Némusz Sándor gör. kath. 12 éves, Kalászi Odónné ev. ref. 34 éves, Fazekas Istvánné ev. ref. 24 éves.

— **Vízbe fullt honvédtiszt.** Titeiből írják: Kovách Ágoston rudolfsnadi községi aljegyző, tartalékos honvédfőhadnagy tegnap este 8 órakor fürdés közben a Tiszába fullt. Holt testét az éjjel egy dereglye alatt találták meg. Kovách általános szeretetnek örvendett.

— **Zubovits Fedor cáfolata.** Egyes budapesti és vidéki lapok azt jelentették, hogy Schönberger Béla báró, Zubovits Fedor kapitányt és Deák Jenőt elküldötte Szilágyi Jenőhöz, a Radikális Újság felelős szerkesztőjéhez, hogy öle egy bántó cikk miatt elégtelt kérjenek, a megbizottak azonban nem találták meg a szerkesztőt. — Zubovits Fedor kapitány e hírek ellenében kijelenti, hogy ő Schönberger bárót soha sem látta, soha vele nem beszélt és a báró Schönberger nevet is csak most hallotta először. Különben Zubovits kapitány a rendőrségnél is felfejtést tett a nevével való visszaélés ellen.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfaluassy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kiskapuban.

x **Utazók és ügynökök fix** fizetéssel és jutalékkal felvétetnek Schweitzer Testvérek cégnél Debrecenben, Piac-utca 56.

x **A vidék legrégibb ékszerüzlete** a Debrecenben fennálló Blau Lipót és Fiai Utóda cég beolvadt a 24 éve fennálló Löfkovits Arthur cégbe; melynek főnöke, mint kiváló szakember, solid üzletember ország-szerető előnyös hírnévvel bír.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrót,** mert a legjobb bajusznovesztó és ápolószer az összes bajuszpedró készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 filléret utánvétellel bérmentve küld a készítő Gócsz Nagy Ferenc gyógyszerész. Debrecen, Kossuth-utca.

x Az Arany Bika kávéházban minden este előgánzene.

TAVIRATOK.

A póttartalékosok kártalanítása.

Budapest, július 19. Wekerle, mint pénzügyminiszter, az összes vármegyei alispánokhoz rendeletet intézett a póttartalékosok kártalanítása tárgyában. E rendelet szerint az *ex lex*ben szolgált összes családos póttartalékosok pénzbeli kártalanítást kapnak, a nem családosoknak pedig két-három fegyvergyakorlat elengedtetik.

Rálöttek a katonákra.

Budapest, július 19. Varsóból táviratozzák: Tegnap reggel egy hsz negyedik emeletéről revolverrel löttek az alant elhaladó katonaságra. A tettest elfogták. Egy szomszédos házából szintén rálöttek a házat megszállva tartó katonákra. Senki sem sérült meg.

Hegyi összbüntetése.

Budapest, július 19. Szegedi tudósítás szerint a szegedi kir. törvényszék Hegyi Antal összbüntetését, a ki izgatásért három havi fogházra, sikasztásért pedig két havi börtön büntetésre volt elítélve, nyolc havi börtönben állapította meg.

Párbaj a Dreyfus-ügy miatt.

Budapest, július 19. Párisból írják: Gribelin, a hadügyminisztérium volt levéltárnoka, a ki a Dreyfus-ügybe is bele volt keverve, párbajt vívott tegnap Crueyval, a ki az Auróban cikket közölt, a melyet Gribelin sértőnek talált. A párbajban egyik fél sem sebeült meg.

Károly király adománya.

Budapest, július 19. Bukarestből táviratozzák: Károly király az egyetemi hallgatók támogatására alakított I. Károly alapítványnak újabban egy millió lelt adományozott.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 19.

Buzakinálát és vételkedv mérsékelt. Bányadt iráczyat mellett 18,000 métermázsa került forgalomba 10 fillérel olcsóbb áron. Egyébb gabonanemek közül tengeri 10 fillérel olcsóbb, rozs engedékeny, zab szilárd, árpa nyugodt. Idő: meleg.

Buza októberre	15.02—04.
Buza áprilisra	15.62—64.
Rozs októberre	12.86—88.
Rozs áprilisra	—
Zab októberre	13.14—16.
Zab áprilisra	13.40—42.
Tengeri augusztusra	12.36—38.
Tengeri szeptemberre	12.54—56.
Tengeri 1907 májusra	10.82—84.
Repcse augusztusra	32.80—33.

Szerkesztői-posta.

Egyetemi polgár. Arról, hogy július 31-én ott Petőfi ünnepet rendeznének, még nem kaptunk értesítést. Így a kért fölvilágosításokat sem adhatjuk meg.

K. I. A hódmezővásárhelyi szinkörben az idén Szendrey Mihály aradi színigazgató társulata játszik, még pedig augusztus 1-től szeptember 30-ig. Bihar Ákos kecskeméti színigazgató pedig Nagykőrösön augusztus 4-én kezdi meg előadásait.

L. K. Az 1885. évben született védkötelesek sorozása csak az ősszel lesz.

E. F. Az, hogy a mi vicinális temesvári vasuti összeköttetésünk rossz, már régi panasz tárgya. Ebben a kérdésben csak úgy lehetne eredményt elérni, ha a kereskedelmi kamara, meg az érdekelt törvényhatóságok is foglalkoznának a kérdéssel.

8095/1906.

Árverési hirdetemény.

Debrecen sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező s a debreceni 9216 sz. tjkvben A + 198. 199. 200 rsz. 5652/b-1/a|a 5652/a-2 és 5652/a-1 hrsz a foglalt Homokkert I. járás 24 sor-sz. (Bornyász féle) szőlőföld a rajta levő épületekkel együtt nyilvános árverésen a legtöbb vételárösszeget ígérőnek el fog adatni.

Az árverés **f. 1906 évi augusztus hó 1-ső napján** a városháza közgyűlési termében fog megtartatni.

Kikiáltási 6795 korona mely összegnek 10%-a árverelő által készpénzben, vagy elfogadható értékben az árverési bizottság kezéhez leteendő.

Árverezni szándékozók részletes árverési feltételeket városi számvevői hivatalunknál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. 395—2—1.

Debrecen, 1906. július hó 25-én.

A városi tanács.

Csak
Selle és Kary

FREDIN

legjobb

tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.

Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos,
Bxcalf, Oskaria, Chevreux és Lakk-lábbelikre.

Bécs, XIII.

**Sok millió előkelő
ur hölgy használja a világhírű
FÖLDES-féle**

**MARGIT
CRÉM**

kitünő hatású arckenőcsőt, mely
zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít

A Földes-féle Margit-Crème gyorsan és biz-
tosan ható ártalmatlan szer szeplők, máj-
foltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s min-
denemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb,
hölgyei használják és elragadtatással be-
szélnék annak páratlan és csodás hatásá-
ról. Egy tégely elhasználása után erről
mindenki meg fog győződni, de óvakodni
kell hamisítványoktól.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 kor.
Margit-szappan 70 fill. Margit-puder K. 1:20
Margit-aroziv K. 1:—, Margit-fogpép K. 1:—

Készíti: **FÖLDES KELEMEN**
gyógyszerész, ARADON.

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek.
Kapható: Balázs Ödön, Grósz Nagy
Ferenc, Jóna és Jóna drog. Steiner
Manó, Mihálovics J., Murakózy László
Szilcz Ferencz gyógyszerárakban.

175—10—10

Törvényesen védve.

Legjobb szépítő!

Hirdetések
művészi illusztrációja,
szövegezése,
eredeti tervezetek ki-
dolgozása és előle-
ges költségvetések
teljesen díjtalanul.

GOLDBERGER Á. V.
BUDAPEST, N. VÁZLÓ-UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA. —

Neustein Fülöp
Cukrozott
hashajtó labdacskái

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

pirulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vér tisztítók; egy gyógyszerem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pirulák.

székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott kül-
kejük végett még gyermekek is szívesen veszik
be. 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy teker-
s mely 120 db-ot, tehát 120 pirulát tartalmaz, csak 2
sor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy
tekeres bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen
óvakodjunk. Kérjük ha-
rozottan Neustein Fülöp hashajtó-lab-
dacskait. Valódi csak ha minden do-
boz törvényileg bejegyzett védje-
gyünkkel piros-fekete nyomtatásban
„Szent Lipót” és „Neustein Fülöp
gyógyszerész” aláírással van ellátva.
A kereskedelmi törvényszéki leg-
váltott csomagjaink aláírásunkkal van-
nak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót” hoz-
címzett gyógyszerárára **Bécs, I., Plankeng
6.** Kapható: Debrecen: Balázs Ödön,
Füleki Pál, Mihálovics J., Murakózy L.,
Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész
uraknál.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a
BLAU LIPÓT FIAI UTÓDA ékszerüzletet megszerezvén, hogy a
n. é. közönség választék tekintetében évről-évre fokozódó igényeinek a
legnagyobb arányokban megfelelhessenek, ezen 30 év óta fennálló üzletet
a helybeli piacon 24 éve létező üzlettemmel **egyesítettem.**

Ennélfogva a **Blau Lipót és Fiai Utóda** cég e hó végén beolvad
Lövkvits Arthur cég alatt fennálló üzletembe, miáltal elérem azt is,
hogy a **költségek tetemesen csökkenvén, áruimat az eddiginél is
olcsóbban szolgálhatom.**

Bizton remélem, hogy mindkét üzletem, mélyen tisztelt vevői an-
nál szívesebben fogják törzsüzletemet becses bevásárlásaikkal támogatni,
mivel itt a legmesszebb menő előzékenységre, szakértő, solid kiszolgá-
latra, óriási választékra és a **lehető legjutányosabb árakra** találnak.

Magamat a jövőben is a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába
ajánlva

vagyok kész szolgálja

Lövkvits Arthur

órás és ékszerész.

DEBRECEN.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel
tisztá és ment káros alkatrészeketől.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György ur
Aussigban bárkinek, a ki bebizonyítja
hogy szappana a „SCHICHT” névvel valamely káros
keveréket tartalmaz.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„SZARVAS” vagy KULCS”-szappant)

használjuk

kiváló hatású tulajdonsága miatt

előnyös eredménnyel

bármilyen mosási célra, ugyint:

saját használatra minden ruhaneműnél és

mindenhez

ami egyáltalában mosva lesz.

Kérlek kiültetése alkalmából figyelembe
ajánlom, nagy készletemet szép szőnyeg
és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debrecen, Kossuth-utca.

Teljesen pótolják
a külföldi likőröket

Schrank Béla

őzerőre berendezett
likérgyárának

elismert jó gyártmányú

Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képviselve: Gedő Adolf,
Debrecen.

Különleges gyártmány:

Triple Sec

„Comme il faut“.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalma-rend tulajdona. Első rangú kénes hévvízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török, kő- és márványfürdők; hőlég, szénsavas és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, jutányos árak. — Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

Legelegánsabban készítek

uri öltönyöket, felöltőket, esőköpenyeket,
sport-öltönyöket, dísz-magyar ruhákat,
papi palástok, reverendák és fővegeket,
valamint sikkes

EGYENRUHÁKAT

az új szabályzat szerinti kivitelben.

Készítek továbbá teljes katonai felszereléseket
a legelegánsabban, bármely fegyvernemhez, úgy
tényleges, mint tartalékos tiszát és egyéves önkéntes urak részére a legelőnyösebb árban.

A n. é. közönség nagybecsű pártfogását továbbra is kérve, maradtam
kiváló tisztelettel

Prelovszky András

katonai és polgári szabó

Debreczen, Kossuth-utca 4. szám.

Klimatikus
gyógyfürdő.

GLEICHENBERG

Nyári üdülő.

IDÉNY:

Május—Október.

(Stájerország.)

Gyógyjavallatok: Légzőszervek hurutos bajai
(Asztma, Emphysem) az emésztési szervek
szív-izmok megbetegedésénél, idegbajoknál stb.

Gyógyeszközök: Inhalációs theraia, pneumatikus
kamarák, hidegvízgyógyintézet, szénsavas fürdők
Fangó-gyógyiméd stb. stb.

Gyógyforások: Konstantin-, Emma-forrás, Szent-
János-kut, Remete-forrás.

Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás és kocsimegrendeléseket elfogad a Fürdőigazgatóság.

LÁSZLÓ JOZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZARSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHÍVÓK,
TANCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.
a „SZABADSÁG“
pol. napilap
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsasajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a
„SZABADSÁG“
részére

jutányosan felvételnek.

A
„SZABADSÁG“
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 kor.
Negyed évre . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 kor.
Fél évre . . . 10 kor.
Negyed évre . . . 5 kor.